

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

9. března 2021 *

„Řízení o předběžné otázce – Duševní vlastnictví – Autorské právo a práva s ním související v informační společnosti – Směrnice 2001/29/ES – Článek 3 odst. 1 – Pojem ‚sdělování veřejnosti‘ – Vložení díla chráněného autorským právem prostřednictvím framu na internetové stránky třetí osoby – Dílo volně přístupné se svolením nositele autorského práva na internetových stránkách držitele licence – Ujednání smlouvy o využívání licence vyžadující od držitele licence uplatňování účinných technologických prostředků proti framu – Legalita – Základní práva – Článek 11 a čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie“

Ve věci C-392/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) ze dne 25. dubna 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 21. května 2019, v řízení

VG Bild-Kunst

proti

Stiftung Preußischer Kulturbesitz,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, R. Silva de Lapuerta, místopředsedkyně, J.-C. Bonichot, A. Arabadžev, A. Prechal, M. Ilešič (zpravodaj), L. Bay Larsen, N. Piçarra, A. Kumin a N. Wahl, předsedové senátů, T. von Danwitz, M. Safjan, D. Šváby, I. Jarukaitis a N. Jääskinen, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: M. Krausenböck, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 25. května 2020,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za VG Bild-Kunst C. Czychowskim a V. Kraetzigem, Rechtsanwälte,
- za Stiftung Preußischer Kulturbesitz N. Rauerem, Rechtsanwalt,
- za francouzskou vládu A.-L. Desjonquères a A. Daniel, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi T. Scharfem a V. Di Buccim, jakož i J. Samnadda, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 10. září 2020,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi VG Bild-Kunst, organizací kolektivní správy autorských práv v oblasti vizuálních umění v Německu, a Stiftung Preußischer Kulturbesitz (dále jen „SPK“), německou nadací kulturního dědictví, týkajícího se toho, že VG Bild-Kunst odmítla uzavřít se SPK licenční smlouvu o užívání svého katalogu děl bez zahrnutí ustanovení, které by SPK zavazovalo k tomu, aby jakožto držitelka licence při užívání chráněných děl a předmětů ochrany, na které se vztahuje tato smlouva, uplatnila účinné technologické prostředky proti tomu, aby třetí osoby prováděly framing těchto chráněných děl nebo předmětů ochrany.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2001/29

- 3 Body 3, 4, 9, 10, 23 a 31 odůvodnění směrnice 2001/29 uvádějí:
 - „(3) Navrhovaná harmonizace napomůže uplatňování čtyř svobod vnitřního trhu a je v souladu se základními zásadami právních předpisů, a zejména vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a svobody projevu a veřejného zájmu.
 - (4) Větší právní jistota a vysoká úroveň ochrany duševního vlastnictví poskytovaná harmonizovaným právním rámcem týkajícím se autorského práva a práv s ním souvisejících podpoří podstatně investice do tvůrčí a inovační činnosti [...].
- [...]
- (9) Jakákoliv harmonizace autorského práva a práv s ním souvisejících musí vycházet z vysoké úrovně ochrany, jelikož taková práva jsou pro duševní výtvořky zásadní. Jejich ochrana napomáhá zajistit udržení a rozvoj tvořivosti v zájmu autorů, výkonných umělců, výrobců, spotřebitelů, kultury, průmyslu a široké veřejnosti. Duševní vlastnictví bylo proto uznáno za nedílnou součást vlastnictví.
- (10) Mají-li autoři nebo výkonní umělci pokračovat ve své tvůrčí a umělecké činnosti, musí dostat za užití svého díla přiměřenou odměnu, stejně jako výrobci, mají-li tuto činnost financovat. Investice vyžadovaná na produkci výrobků, jako jsou zvukové záznamy, filmy nebo multimediální výrobky, a služeb, jako jsou služby na požádání, jsou značné. Odpovídající právní ochrana duševního vlastnictví je nezbytná pro zajištění dostupnosti takové odměny a pro možnost uspokojivé návratnosti takové investice.

[...]

(23) Tato směrnice by měla pokračovat v harmonizaci práva autora na sdělování veřejnosti. Tímto právem by se v širokém smyslu mělo rozumět veškeré sdělování veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého sdělování vychází. Toto právo by mělo zahrnovat jakékoli sdělování nebo přenos [jakýkoli přenos nebo další přenos] díla pro veřejnost po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání. Toto právo by nemělo zahrnovat žádné jiné úkony.

[...]

(31) Mezi různými skupinami nositelů práv stejně jako mezi různými kategoriemi nositelů práv a uživatelů chráněných předmětů ochrany musí být zajištěna přiměřená rovnováha práv a zájmů. Stávající výjimky a omezení práv stanovené členskými státy je třeba s ohledem na nové elektronické prostředí přehodnotit. Stávající rozdíly ve výjimkách a omezeních určitých omezených úkonů mají přímé záporné účinky na fungování vnitřního trhu v oblasti autorského práva a práv s ním souvisejících. Takové rozdíly by se mohly zvýraznit dalším rozvojem mezinárodního užívání děl a rozvojem činností překračujících hranice. Pro zajištění náležitého fungování vnitřního trhu je třeba takové výjimky a omezení vymezit více harmonickým způsobem. Míra harmonizace by měla vycházet z dopadu těchto výjimek a omezení na hladké fungování vnitřního trhu.“

4 Článek 3 této směrnice, nadepsaný „Právo na sdělování děl veřejnosti a právo na zpřístupnění jiných předmětů ochrany veřejnosti“, stanoví:

„1. Členské státy poskytnou autorům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení jejich děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově včetně zpřístupnění jejich děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí.

[...]

3. Práva uvedená v odstavcích 1 a 2 se nevyčerpají žádným sdělením veřejnosti nebo zpřístupněním veřejnosti podle tohoto článku.“

5 Článek 6 směrnice 2001/29, nadepsaný „Povinnosti týkající se technologických prostředků“, v odst. 1 a 3 stanoví:

„1. Členské státy stanoví odpovídající právní ochranu před obcházením jakýchkoliv účinných technologických prostředků, které dotyčná osoba provádí s vědomím, že takový cíl sleduje, nebo existují-li o této skutečnosti opodstatněné důkazy.

[...]

3. Pro účely této směrnice se ‚technologickými prostředky‘ rozumí jakákoliv technologie, zařízení nebo součástka, které jsou při své obvyklé funkci určeny k tomu, aby zabraňovaly úkolům [úkonům] nebo omezovaly úkony ve vztahu k dílům nebo jiným předmětům ochrany, ke kterým nebylo uděleno svolení nositele jakýchkoliv autorských práv nebo práv s ním souvisejících stanovených právními předpisy, nebo práv[a] sui generis stanoven[ého] v kapitole III směrnice [Evropského parlamentu a Rady] 96/9/ES [ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází (Úř. věst. 1996, L 77, s. 20)]. Technologické prostředky se považují za ‚účinné‘, pokud je použití chráněného díla nebo jiného předmětu ochrany kontrolováno nositeli práv uplatněním kontroly přístupu nebo ochranného procesu jako je šifrování, kódování nebo jiná úprava díla nebo jiného předmětu ochrany nebo mechanismu kontroly rozmnožování, který dosahuje cíle ochrany.“

Směrnice 2014/26/EU

- 6 Článek 16 odst. 1 a 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU ze dne 26. února 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu (Úř. věst. 2014, L 84, s. 72) stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby organizace kolektivní správy a uživatelé vedli jednání o udělování licencí k právům v dobré víře. Organizace kolektivní správy a uživatelé si navzájem poskytují veškeré nezbytné informace.

2. Licenční podmínky musí být založeny na objektivních a nediskriminačních kritériích. Při udělování licencí k právům není organizace kolektivní správy povinna použít jako precedens pro jiné online služby podmínky licence dohodnuté s uživatelem, pokud tento uživatel poskytuje nový typ služby online, který je k dispozici veřejnosti v Unii po dobu kratší než tři roky.

Nositelé práv obdrží za užití svých práv příslušnou odměnu. Sazby za výlučná práva a práva na odměnu musí být přiměřené, mimo jiné vzhledem k hospodářské hodnotě obchodního využívání těchto práv, přičemž se zohlední povaha a rozsah užití děl a jiných předmětů ochrany, jakož i hospodářská hodnota služeb poskytovaných organizací kolektivní správy. Organizace kolektivní správy informují dotčeného uživatele o kritériích použitých pro stanovení těchto sazeb.“

Německé právo

- 7 Na základě ustanovení § 19a Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (zákon o autorském právu a právech s ním souvisejících) podléhá zpřístupnění děl chráněných autorským právem veřejnosti svolení nositelů práv.
- 8 Podle ustanovení § 34 odst. 1 první věty Gesetz über die Wahrnehmung von Urheberrechten und verwandten Schutzrechten durch Verwertungsgesellschaften (zákon o správě autorských práv a práv s nimi souvisejících organizacemi kolektivní správy, dále jen „VGG“) mají organizace kolektivní správy povinnost za přiměřených podmínek poskytnout každé osobě, která o to požádá, licenci k užívání práv, jejichž správa jim byla svěřena.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 9 SPK je provozovatelem Deutsche Digitale Bibliothek (dále jen „DDB“), digitální knihovny sloužící kultuře a vzdělanosti, která po síti spojuje německé kulturní a vědecké instituce.
- 10 Internetové stránky DDB obsahují odkazy na digitalizovaný obsah ukládaný na internetových portálech zúčastněných institucí. DDB jakožto „digitální vitrína“ však sama uchovává pouze náhledy (*thumbnails*), tj. verze snímků, jejichž velikost je zmenšena v porovnání s velikostí originálního předmětu. Klikne-li uživatel na jeden z těchto náhledů, je přesměrován na stránku obsahující dotčený předmět na internetových stránkách DDB, které obsahují zvětšenou verzi dotčeného náhledu v rozlišení 440 x 330 pixelů. Kliknutím na tento zvětšený náhled nebo použitím funkce „lupa“ se v dvojexpozičním okně (*lightbox*) zobrazí ještě dále zvětšená verze uvedeného náhledu v maximálním rozlišení 800 x 600 pixelů. Kromě toho tlačítko „Zobrazit předmět na domovských internetových stránkách“ obsahuje přímý odkaz na internetové stránky instituce, která daný předmět poskytuje, a to buď na úvodní internetovou stránku této instituce, nebo na internetovou stránku týkající se tohoto předmětu.

- 11 Organizace VG Bild-Kunst podmiňuje uzavření licenční smlouvy o užívání svého katalogu děl ve formě náhledů s nadací SPK vložím ustanovení, podle něhož se držitelka licence zavazuje při užívání chráněných děl a předmětů ochrany, na které se vztahuje tato smlouva, uplatnit účinné technologické prostředky proti tomu, aby třetí osoby prováděly framing náhledů těchto chráněných děl nebo předmětů ochrany, které se zobrazují na internetových stránkách DDB.
- 12 Vzhledem k tomu, že nadace SPK měla za to, že taková smluvní podmínka není přiměřená z hlediska právní úpravy použitelné v oblasti autorského práva, podala k Landgericht Berlin (zemský soud v Berlíně, Německo) žalobu, kterou se domáhala, aby bylo určeno, že organizace VG Bild-Kunst je povinna poskytnout nadaci SPK uvedenou licenci, aniž by tato licence byla podmíněna uplatněním takových technologických prostředků.
- 13 Landgericht Berlin (zemský soud v Berlíně) tuto žalobu zamítl. Rozsudek posledně uvedeného soudu byl na základě odvolání nadace SPK zrušen Kammergericht Berlin (vrchní zemský soud v Berlíně, Německo). Opravným prostředkem „Revision“ se organizace VG Bild-Kunst domáhá zamítnutí žaloby nadace SPK.
- 14 Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) upřesňuje, že podle ustanovení § 34 odst. 1 první věty VGG, které provádí článek 16 směrnice 2014/26, mají organizace kolektivní správy povinnost za přiměřených podmínek poskytnout každé osobě, která o to požádá, licenci k užívání práv, jejichž správa jim byla svěřena.
- 15 Dále podle jeho judikatury vydané v průběhu období, během něhož se použily vnitrostátní právní předpisy zrušené VGG, a sice judikatury, která podle předkládajícího soudu nepozbyla veškerou relevanci, bylo připuštěno, aby se organizace kolektivní správy mohly výjimečně odchýlit od své povinnosti a odmítnout udělení licence k užívání práv, jejichž správa jim byla svěřena, pod podmínkou, že toto odmítnutí není zneužitím monopolu a s výhradou, že lze vůči žádosti o licenci namítat nadřazené legitimní zájmy. V tomto ohledu bylo pro určení existence objektivně odůvodněné výjimky třeba zvážit zájmy dotyčných osob s přihlédnutím k účelu zákona a k cíli, k němuž tato principiální povinnost organizací kolektivní správy směřuje.
- 16 Výsledek opravného prostředku „Revision“ závisí podle předkládajícího soudu na tom, zda na rozdíl od toho, co uvedl odvolací soud, vložení díla přístupného se svolením nositele práv, v daném případě organizace VG Bild-Kunst, na takových internetových stránkách, jako jsou internetové stránky DDB, na internetové stránky třetí osoby prostřednictvím framingu představuje sdělování díla veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, pokud při tomto vložení dochází k obcházení prostředků ochrany proti framingu, které přijal nositel práv nebo které tento nositel požadoval od nabyvatele licence. Pokud by tomu tak bylo, práva členů organizace VG Bild-Kunst by mohla být dotčena a organizace VG Bild-Kunst by mohla oprávněně podmiňovat udělení licence nadaci SPK tím, že se tato nadace v licenční smlouvě zaváže k tomu, že takové prostředky ochrany uplatní.
- 17 Předkládající soud má za to, že pokud jsou náhledy vloženy prostřednictvím framingu na internetové stránky třetí osoby, přičemž jsou obcházeny technologické prostředky ochrany přijaté nebo požadované nositelem práv, takové vložení představuje sdělování nové veřejnosti. Pokud by tomu tak nebylo, právo na sdělování díla veřejnosti na internetu by bylo v rozporu s čl. 3 odst. 3 směrnice 2001/29 *de facto* vyčerpáno, jakmile by toto dílo bylo volně zpřístupněno všem uživatelům internetu na internetové stránce se svolením nositele práv, aniž by si tento nositel mohl zachovat kontrolu nad hospodářským využitím svého díla a zajistit přiměřenou účast na jeho užívání k hospodářským účelům.
- 18 Avšak vzhledem k tomu, že Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) má pochybnosti o odpovědi na tuto otázku s ohledem na judikaturu Soudního dvora týkající se framingu (usnesení ze dne 21. října 2014, BestWater International, C-348/13, nezveřejněné, EU:C:2014:2315) a svobody projevu a informací zaručené článkem 11 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“)

v digitálním kontextu (rozsudek ze dne 8. září 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, bod 45), tedy judikaturu, z níž vyplývá, že hypertextové odkazy přispívají k řádnému fungování internetu, jakož i k výměně názorů a informací, rozhodl se přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Představuje vložení díla, které je se svolením nositele práv dostupné na volně přístupných internetových stránkách, na internetové stránky třetí osoby, uskutečněné prostřednictvím takzvaného framingu, sdělování díla veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES, pokud při tomto vložení dochází k obcházení prostředků ochrany proti framingu, které přijal nebo požadoval nositel práv?“

K předběžné otázce

- 19 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 musí být vykládán v tom smyslu, že vložení děl chráněných autorským právem, která jsou volně zpřístupněna veřejnosti na internetových stránkách se svolením nositele autorských práv, prostřednictvím techniky framingu na jiné internetové stránky třetí osoby, pokud při tomto vložení dochází k obcházení prostředků ochrany proti framingu, které přijal nebo požadoval tento nositel, představuje sdělování veřejnosti ve smyslu tohoto ustanovení.
- 20 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 jsou členské státy povinny zajistit, aby měli autoři výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení svých děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově včetně zpřístupnění svých děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí.
- 21 Na základě tohoto ustanovení tedy mají autoři právo preventivní povahy, které jim umožňuje zasáhnout vůči případným uživatelům jejich děl a sdělování veřejnosti, které by mohli zamýšlet tito uživatelé, a to za účelem zákazu tohoto sdělování (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. srpna 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, bod 29 a citovaná judikatura).
- 22 V projednávané věci je třeba úvodem poznamenat, jak vyplývá z bodu 10 tohoto rozsudku, že se věc v původním řízení týká především digitálních rozmnoženin ve formě náhledů chráněných děl, jejichž velikost je mimoto v porovnání s originálem zmenšena.
- 23 Je přitom třeba uvést, jak uvádí předkládající soud, že mezi účastníky původního řízení je nesporné, že zveřejnění zamýšlené nadací SPK, týkající se náhledů, které uchovávala a které vzešly z děl chráněných autorským právem náležejících do katalogu organizace VG Bild-Kunst, představuje sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, a podléhá tudíž svolení nositelů práv.
- 24 Vzhledem k tomu, že nadace SPK odmítá uplatnit prostředky určené k zabránění framingu těchto náhledů na internetových stránkách třetích osob, je však třeba určit, zda je třeba mít za to, že takový framing samotný je sdělováním veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, což by v případě kladné odpovědi umožnilo organizaci VG Bild-Kunst jakožto organizaci kolektivní správy autorských práv, aby nadaci SPK uložila uplatnění těchto prostředků.
- 25 Dále pak, jak uvedl generální advokát v bodě 120 svého stanoviska, změna velikosti zobrazení dotčených děl nehraje roli při posuzování existence sdělování veřejnosti, pokud jsou originální prvky těchto děl vnímatelné, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu ve sporu v původním řízení.
- 26 Jak Soudní dvůr již rozhodl, pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 musí být – jak je zdůrazněno v bodě 23 odůvodnění této směrnice – vykládán v širokém smyslu tak, že se vztahuje na veškeré sdělování veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého sdělování vychází, a tedy na

jakýkoliv přenos nebo další přenos díla pro veřejnost po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání (rozsudek ze dne 19. prosince 2019, *Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers*, C-263/18, EU:C:2019:1111, bod 49 a citovaná judikatura).

- 27 Z bodů 4, 9 a 10 odůvodnění směrnice 2001/29 totiž vyplývá, že jejím hlavním cílem je zavedení vysoké úrovně ochrany autorů, která jim umožní obdržet přiměřenou odměnu za užívání jejich děl, zejména při jejich sdělování veřejnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. srpna 2018, *Renckhoff*, C-161/17, EU:C:2018:634, bod 18 a citovaná judikatura).
- 28 Kromě toho z čl. 3 odst. 3 uvedené směrnice plyne, že svolením k zahrnutí chráněných děl do sdělování veřejnosti se právo udělit svolení k dalšímu sdělování těchto děl veřejnosti nebo jej zakázat nevyčerpá (rozsudek ze dne 7. března 2013, *ITV Broadcasting a další*, C-607/11, EU:C:2013:147, bod 23).
- 29 Jak Soudní dvůr opakovaně rozhodl, pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 zahrnuje dva kumulativní prvky, a sice sdělování díla a sdělování tohoto díla veřejnosti [rozsudky ze dne 2. dubna 2020, *Stim a SAMI*, C-753/18, EU:C:2020:268, bod 30 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 28. října 2020, *BY (Fotografický důkaz)*, C-637/19, EU:C:2020:863, bod 22 a citovaná judikatura].
- 30 Zaprvé jakýkoli úkon, na základě něhož uživatel poskytuje při plné znalosti důsledků svého jednání přístup k chráněným dílům, může představovat sdělování pro účely čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 2. dubna 2020, *Stim a SAMI*, C-753/18, EU:C:2020:268, bod 32, jakož i citovaná judikatura, a ze dne 28. října 2020, *BY (Fotografický důkaz)*, C-637/19, EU:C:2020:863, bod 23, jakož i citovaná judikatura].
- 31 Zadruhé, mají-li chráněná díla spadat pod pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu tohoto ustanovení, musí být skutečně sdělována veřejnosti, přičemž uvedené sdělování se týká blíže neurčeného počtu potenciálních adresátů (rozsudek ze dne 19. prosince 2019, *Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers*, C-263/18, EU:C:2019:1111, bod 66, jakož i citovaná judikatura) a vyžaduje dosti vysoký počet osob (rozsudek ze dne 29. listopadu 2017, *VCAST*, C-265/16, EU:C:2017:913, bod 45 a citovaná judikatura).
- 32 Aby mohlo být sdělování chráněného díla kvalifikováno jako „sdělování veřejnosti“, musí být dále ještě sděleno specifickou technologií odlišnou od technologií, které byly dosud používány, nebo nové veřejnosti, tj. veřejnosti, kterou nositelé autorského práva nebrali v potaz při udělení svolení k prvotnímu sdělení jejich díla veřejnosti (rozsudek ze dne 19. prosince 2019, *Nederlands Uitgeversverbond a Groep Algemene Uitgevers*, C-263/18, EU:C:2019:1111, bod 70 a citovaná judikatura).
- 33 Soudní dvůr rovněž zdůraznil, pokud jde o pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, že tento pojem předpokládá individuální posouzení (rozsudek ze dne 14. června 2017, *Stichting Brein*, C-610/15, EU:C:2017:456, bod 23 a citovaná judikatura).
- 34 Pro účely takového posouzení je třeba zohlednit několik doplňujících kritérií, která nejsou autonomní povahy a navzájem spolu souvisí. Vzhledem k tomu, že tato kritéria se v různých konkrétních situacích mohou vyskytovat s velmi proměnlivou intenzitou, musí být použita jak individuálně, tak ve vzájemném spojení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. dubna 2020, *Stim a SAMI*, C-753/18, EU:C:2020:268, bod 31, jakož i citovaná judikatura).
- 35 Z judikatury Soudního dvora konkrétně vyplývá, že technika *framingu*, spočívající v rozdělení internetové stránky do několika rámců a v tom, že se v jednom z nich prostřednictvím odkazu ke kliknutí nebo vložené internetové stránky (*inline linking*) zobrazí prvek pocházející z jiné internetové stránky, aby bylo uživatelům této stránky skryto původní prostředí, do něhož tento prvek patří,

představuje sdělování veřejnosti ve smyslu judikatury uvedené v bodech 30 a 31 tohoto rozsudku v rozsahu, v němž je účelem této techniky zpřístupnit zobrazený prvek všem potenciálním uživatelům této internetové stránky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. února 2014, Svensson a další, C-466/12, EU:C:2014:76, body 20, 22 a 23).

- 36 Dále z judikatury Soudního dvora vyplývá, že jelikož technika framingu využívá stejnou technologii, jako je technologie již použitá pro sdělování chráněného díla veřejnosti na domovských internetových stránkách, a tedy internetové veřejnosti, toto sdělování nesplňuje podmínku nové veřejnosti a uvedené sdělování tak nespadá pod sdělování „veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, přičemž se požadavek svolení nositelů autorského práva na takové sdělování nevztahuje (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. února 2014, Svensson a další, C-466/12, EU:C:2014:76, body 24 až 30).
- 37 Je však třeba poznamenat, že tato judikatura vycházela ze skutkového zjištění, že přístup k dotčeným dílům na domovských internetových stránkách nepodléhá žádnému omezujícímu opatření (rozsudek ze dne 13. února 2014, Svensson a další, C-466/12, EU:C:2014:76, bod 26, jakož i usnesení ze dne 21. října 2014, BestWater International, C-348/13, nezveřejněné, EU:C:2014:2315, body 16 a 18). Vzhledem k neexistenci takových opatření měl tedy Soudní dvůr za to, že nositel práv se tím, že své dílo veřejnosti volně zpřístupnil nebo udělil svolení k takovému zpřístupnění, již od počátku zaměřil na všechny uživatele internetu jako veřejnost a udělil tak svolení k tomu, aby třetí osoby samy prováděly sdělování tohoto díla.
- 38 V situaci, kdy autor předem udělil výslovné a bezvýhradné svolení ke zveřejnění svých článků na internetové stránce vydavatelství tisku, aniž kromě toho využil technologických prostředků omezujících přístup k těmto dílům z jiných internetových stránek, lze mít tedy v podstatě za to, že tento autor udělil svolení ke sdělení uvedených děl všem uživatelům internetu (rozsudek ze dne 16. listopadu 2016, Soulier a Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, bod 36, jakož i citovaná judikatura).
- 39 Naproti tomu v souladu s požadavkem individuálního posouzení pojmu „sdělování veřejnosti“, připomenutým v bodech 33 a 34 tohoto rozsudku, nelze úvahu Soudního dvora v bodě 37 uvedeného rozsudku použít, pokud nositel práv zavedl nebo požadoval již od počátku omezující opatření spojená se zveřejněním svého díla.
- 40 Konkrétně v případě, kdy odkaz ke kliknutí umožňuje uživatelům stránky, na které se tento odkaz nachází, obejít omezující opatření, která byla na stránce, na které se nachází chráněné dílo, uplatněna za účelem omezení přístupu veřejnosti k tomuto dílu pouze na předplatitele této stránky, a představuje tedy zásah, bez kterého by uvedení uživatelé nemohli mít šířená díla k dispozici, je třeba všechny tyto uživatele považovat za novou veřejnost, kterou nositelé autorského práva nebrali v potaz při udělení svolení k prvotnímu sdělení, takže svolení těchto nositelů je k takovému sdělování veřejnosti nutné. Tak je tomu zejména tehdy, není-li již dotčené dílo zpřístupněno veřejnosti na stránce, na které bylo sděleno prvotně, nebo je-li napříště na této stránce zpřístupněno pouze pro omezenou veřejnost, zatímco na jiné internetové stránce je přístupné bez svolení nositelů autorského práva (rozsudek ze dne 13. února 2014, Svensson a další, C-466/12, EU:C:2014:76, bod 31).
- 41 Věc v původním řízení se přitom týká právě situace, kdy se nositel autorského práva snaží podmínit poskytnutí licence uplatněním omezujících opatření proti framingu tak, aby byl omezen přístup k jeho dílům na jiných internetových stránkách, než jsou internetové stránky držitelů licencí, které poskytl. Za takových podmínek nelze mít za to, že tento nositel udělil souhlas s tím, aby třetí osoby mohly volně sdělovat jeho díla veřejnosti.
- 42 V souladu s judikaturou citovanou v bodě 38 tohoto rozsudku se tak má za to, že nositel autorského práva tím, že přijal technologické prostředky omezující přístup ke svým dílům z jiných internetových stránek, než na kterých udělil souhlas se sdělováním těchto děl veřejnosti, nebo tím, že uložil

nabyvatelům licencí, které poskytl, aby uplatnili tyto technologické prostředky, vyjádřil vůli doplnit výhrady ke svolení se sdělováním těchto děl veřejnosti na internetu, aby byl přístup veřejnosti k uvedeným dílům omezen pouze na uživatele konkrétních internetových stránek.

- 43 Jestliže tedy nositel autorského práva přijal nebo požadoval od nabyvatelů licencí, které poskytl, aby uplatnili omezující opatření proti framingu tak, aby byl omezen přístup k jeho dílům z jiných internetových stránek, než jsou internetové stránky nabyvatelů licencí, které poskytl, prvotní zpřístupnění na domovských internetových stránkách a sekundární zpřístupnění prostřednictvím techniky framingu představují odlišná sdělování veřejnosti, a ke každému z nich tedy musí dotyční nositelé práv udělit svolení (obdobně viz rozsudek ze dne 29. listopadu 2017, VCAST, C-265/16, EU:C:2017:913, bod 49).
- 44 V tomto ohledu z rozsudku ze dne 13. února 2014, Svensson a další (C-466/12, EU:C:2014:76), ani z usnesení ze dne 21. října 2014, BestWater International (C-348/13, nezveřejněné, EU:C:2014:2315), nelze dovodit, že „sdělováním veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 není, že se na internetové stránky umístí hypertextové odkazy na chráněná díla, která byla volně zpřístupněna na jiných internetových stránkách, avšak bez svolení nositelů autorských práv k těmto dílům. Tato rozhodnutí naopak potvrzují význam takového svolení s ohledem na toto ustanovení, jež právě stanovuje, že ke každému sdělení díla veřejnosti musí nositel autorského práva udělit svolení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. září 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, bod 43).
- 45 Stejně konstatování je přitom třeba použít, pokud třetí osoba sdělí veřejnosti chráněná díla, která jsou volně dostupná na určitých internetových stránkách se svolením nositele autorského práva, zatímco tento nositel přijal nebo požadoval od nabyvatelů licencí, které poskytl, aby uplatnili technologické prostředky omezující přístup k jeho dílům z jiných internetových stránek prostřednictvím techniky framingu, aby byl přístup veřejnosti k jeho dílům omezen pouze na uživatele domovských internetových stránek.
- 46 Je třeba upřesnit, že za účelem zaručení právní jistoty, jakož i řádného fungování internetu nelze nositeli autorského práva umožnit, aby svolení omezil jinak než prostřednictvím účinných technologických prostředků ve smyslu čl. 6 odst. 1 a 3 směrnice 2001/29 (v posledně uvedeném ohledu viz rozsudek ze dne 23. ledna 2014, Nintendo a další, C-355/12, EU:C:2014:25, body 24, 25 a 27). V případě neexistence takových prostředků se totiž může jevit jako obtížné, zejména pro jednotlivce, ověřit, zda tento nositel zamýšlel zabránit framingu svých děl. Jeví se, že takové ověření je ještě obtížnější, pokud jsou tato díla předmětem sublicence (obdobně viz rozsudek ze dne 8. září 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, bod 46).
- 47 Kromě toho za takových okolností, jak uvedl generální advokát v bodech 73 a 84 svého stanoviska, je veřejnost, kterou vzal v potaz nositel autorského práva při udělování svolení se sdělováním svého díla na internetových stránkách, na kterých bylo prvotně zveřejněno, tvořena jen uživateli uvedených stránek, a nikoli uživateli internetových stránek, na kterých bylo dílo později zpřístupněno prostřednictvím framingu bez svolení uvedeného nositele, nebo jinými uživateli internetu (obdobně viz rozsudek ze dne 7. srpna 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, bod 35).
- 48 S ohledem na tyto skutečnosti je třeba mít za to, že za takových podmínek musí být vložení díla chráněného autorským právem a volně přístupného veřejnosti se svolením nositele autorského práva na internetové stránce do jiné internetové stránky třetí osoby prostřednictvím techniky framingu kvalifikováno jako „zpřístupnění tohoto díla nové veřejnosti“.
- 49 Je zajisté pravda, že nelze přehlédnout skutečnost, že hypertextové odkazy, ať jsou používány v rámci techniky framingu, či nikoli, přispívají k řádnému fungování internetu, který je zvláště významný pro svobodu projevu a informací zaručenou článkem 11 Listiny, jakož i k výměně názorů a informací na této síti charakterizované dostupností obrovského množství informací (rozsudek ze dne 29. července 2019, Spiegel Online, C-516/17, EU:C:2019:625, bod 81 a citovaná judikatura).

- 50 Přístup, podle kterého se má za to, že nositel autorského práva i v případě, že zavedl omezující opatření proti framingu svých děl, udělil svolení k jakémukoli sdělování uvedených děl veřejnosti třetí osobou ve prospěch všech uživatelů internetu, by však narážel na jeho vylučné a nevyčerpatelné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení jeho děl veřejnosti na základě čl. 3 odst. 1 a 3 směrnice 2001/29.
- 51 Jak uvedl generální advokát v bodech 100 a 101 svého stanoviska, nositel autorského práva nemůže být postaven před rozhodnutí buď tolerovat neoprávněné užívání svého díla jinou osobou, nebo se jeho užívání sám vzdát, případně na základě licenční smlouvy.
- 52 Mít za to, že vložení díla, které bylo předtím sděleno na jiných internetových stránkách se svolením nositele autorského práva, na internetové stránky třetí osoby prostřednictvím framingu, třebaže tento nositel přijal nebo požadoval prostředky ochrany proti framingu, nepředstavuje zpřístupnění tohoto díla nové veřejnosti, by totiž znamenalo zakotvit pravidlo vyčerpání práva na sdělování (obdobně viz rozsudek ze dne 7. srpna 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, body 32 a 33).
- 53 Kromě toho, že by takové pravidlo bylo v rozporu se zněním čl. 3 odst. 3 směrnice 2001/29, zbavilo by uvedeného nositele možnosti vyžadovat přiměřenou odměnu za užití jeho díla, připomenutou v bodě 10 odůvodnění této směrnice, a to přesto, jak připomněl Soudní dvůr, že účelem zvláštního předmětu duševního vlastnictví je zejména zajistit nositelům příslušných práv ochranu možnosti, aby předměty ochrany komerčně využívali buď jejich uvedením na trh, anebo jejich poskytnutím, a to prostřednictvím licence udělené oproti zaplacení přiměřené odměny za každé užití předmětů ochrany (rozsudek ze dne 7. srpna 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, bod 34 a citovaná judikatura).
- 54 Skutečnost, že by bylo dovoleno takové vložení prostřednictvím techniky framingu, aniž by nositel autorského práva mohl uplatňovat práva upravená v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, by tedy narušila přiměřenou rovnováhu uvedenou v bodech 3 a 31 odůvodnění této směrnice, kterou je třeba zachovat v digitálním prostředí mezi zájmem nositelů autorských práv a práv s nimi souvisejících na ochraně jejich duševního vlastnictví zaručené čl. 17 odst. 2 Listiny, a ochranou zájmů a základních práv uživatelů předmětů ochrany, zvláště jejich svobody projevu a informací zaručené článkem 11 Listiny, jakož i obecného zájmu (obdobně viz rozsudek ze dne 7. srpna 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, bod 41).
- 55 S ohledem na předcházející úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 musí být vykládán v tom smyslu, že vložení děl chráněných autorským právem, která jsou volně zpřístupněna veřejnosti na internetových stránkách se svolením nositele autorských práv, prostřednictvím techniky framingu na jiné internetové stránky třetí osoby, pokud při tomto vložení dochází k obcházení prostředků ochrany proti framingu, které přijal nebo požadoval tento nositel, představuje sdělování veřejnosti ve smyslu tohoto ustanovení.

K nákladům řízení

- 56 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Článek 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti musí být vykládán v tom smyslu, že vložení děl chráněných autorským právem, která jsou volně zpřístupněna veřejnosti na internetových stránkách se svolením nositele autorských

práv, prostřednictvím techniky framingu na jiné internetové stránky třetí osoby, pokud při tomto vložení dochází k obcházení prostředků ochrany proti framingu, které přijal nebo požadoval tento nositel, představuje sdělování veřejnosti ve smyslu tohoto ustanovení.

Podpisy